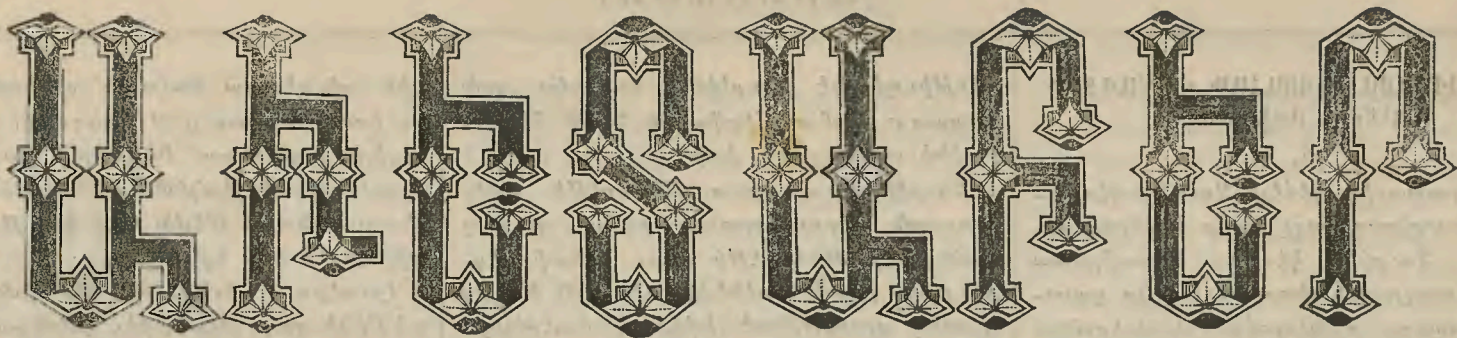

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ

ԻԼՄԻՅԷ, ՊԵՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱԴԻՐԱԶԻԹԱ ՏԸՐ

ՃԻԼՏ 33.

ԻՍԹԱՆԳՈԼ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 18, 1890.

Ն. 42

ՄԷՎԱՏՏ Ը ՄԻՆՏԵՐԻՅԷ

	Մահեթ
Հայաթըն Մահաթը	329
Մահաթը թերաթը ի Տեհիլ	329
Ինկիլթերայա Սեյյաթ Վե Մահաթ	330
Իսթաթիկան Տերթեր	331
Փուրթուրա Էսթաթիկա Տեհիլ Եադ	334
Տեհիլ	334
Իսթաթիկա Պաշ Վեթեր	332
Ինճե Գուր Մուրթաթարաթ	332
Մուրթաթարաթ	—
Տեհիլ Պաշիկարաթ	333
Իսթաթիկա Քեթեթի Եաթաթ Պաշիկա Սեյյաթ	334
Մե Տեթ	334
Տեհիլ Պաշիկա Սեյյաթ	335
Սեյյաթիկա Փեթիկաթ	336

ԱԻՏԱՐԵՐ. Հեր հաթրա ճուրա երթսի կիսնիս նեթը օլունուր:

Մեմալիք ի Շահանգ վե տիլար Էնեկիլի իջիսն սեմեյիլի պեր վեճն ի վեյիլն 1 1/2, վե այլը այլը 3/4 Մեմալիլի, վե պիր նիսա-խեսի 30 վարա օլուն, փոսա ինճերի բարաթըրգա 'ա'իս տիր:

Ղադերայա տեթի իջիսն բաթրիար վե ա-պոնե կադրիս, վե փոսայա 'ա'իս մե-վատտ իջիսն մեթրոս վե ագե իսթաթիկա Սեյյաթիկա իսթաթիկա Մե. Հ. Ս. Պար-նըմ իսթիկե կեթուեթիլի տիր:

Ամերթան Մեթուեթեր Տերթեր թարաթըրաթ,
ՍԱՀԻՊ Ի ՍԹԻՍԱ, Ճ. Բ. ԿԻՆՆ
ՄԻՆԷԼԻՅԷ, Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ

ՀԱՅԱԹԸՆ ՄԱՆԱՍԸ

Պիլ պու տիլնեայա հայաթըն մա'ն-նաթըն Էյրեմեթ իլիսն կեթիլիլ: Իշ-պու հայաթըն ֆանի հիլ պիր ինսանա ապա դանա'աթ պալիլ օլունաթը տըր վե օլունաթ: Սնըն էն ա'լա շեթ'իլ ին-սանըն հալա'իլ ի 'ամիլեթիսն մուլաթըր-տեյիլ տիր: Հայաթըն մա'նաթըն եալը-նըլ աօլունաթ, չալընաթ, Էյրեթ տեյիլ տիր: Պիլ Էյրեմեթ սըրը ու հիլեթիլ թահիթընա վե Էյրեթիսն հայաթըն ինսանիլիսն սըրը մոգաթընա թե-լադըր Էյրեթիլիլ պիր շեյիլն մեթու-տիլեթիլի հիսս Էյրեթիլ: Հայաթըն մա'ն-նաթըն տեյիլն, 'աճա'իլ, պալաթըն օ-լուն, նե գաթար չոգ եալար իսթը, օնիսպեթատ նադապիլ ի թա'րիֆ, պու ճիլեթ իլե պերապեր հադիլի օլուն: Կեթիլիլն մեյլ ի թալի'իս հայաթըն մա'նաթըն ճիլմանի մատեթըն միլն: հաթըր գըրմաթ տըր: Ճան' հայաթըն Էյրեթըն, եա'նի իսթիկա էն հադիլի կեթիլիլ տե սոնկրա զայր ի հադիլի

օլունաթըն թեպեյիլն Էյրեթ շեյիլեթ տահա էյիլն վադըթ օլունաթն Էյ-վե, ումուրը տիլնեթիլիլ իլե սայ-թիլ դանի' օլուն: Սըր թեհիլեթ կեթն Էյրեթիլ իլե կեթն դաթընըն հա-յաթըն մա'նա ի ըուհանիլի սուրի վե իսայալի պիր շեյ 'ատա իլե, Էյ-լեթիլիլ վե մատտի օլուն շեյ թեթիլն ճիլն Էյրեթիլ տիր: Փադաթ վադըթ միլուն Էյրեթիլ հայաթըն մա'նա ի հադիլի վե ըուհանիլի դա'նիլ օլուն, վե եանիլը պիր զիլ'իլմա'ն 'արիլ դաթըր իսթ, ճան դանա'աթըն Էյրեթիլ իլ շեյիլ օլունաթ իլըր մատտիլաթտան ըուհանի-յաթա թեթիլն Էյրեթ: Մուրթը օլ-թիլնեթիլ Էյր, հայաթըն մա'նաթըն կեթն-լիլ չադընաթն անիլաթը տըր: Միլ-մալեթիլն պիլ'իլն մեթիլիլ իլա'իլաթ վե սեմալիլաթ մայիլ տիր: «Կեթիլն-մեթիլն նեթեթիլ տեթիլ» օլուն իսթա-նըն մու'նիլ տիր:

'ԱԻԼԵՏԷ ԹԵՐՊԻՅԷ Ի ՏԻՆԻՅԷ

(Բե'լըրե'ն Թե'լըրե'ն)

'Ա'իլե տա'իլե ի հիլեթիլ վե թիլիստե թե'սիլ մեթալ' օլուն, ախաթը հաթիլե վե տիլանեթ թա'իլիլ իլիսն էն մուհիլմ մեթիլեթ տիր: Վալաթըն էն մուգթեթիլ իսթեթիլն, վե թիլաթը Մուգաթտե Էյրեթ վե եանըմաթ տեթը թիլաթը տըր: Մուլեթ Բե'նա'ն տիլարընա եթիլ մեթեթիլն դա-տեթիլն օլուն պեթիլ իսթաթիլ չու կիլիլ պիր Էյր վեթիլ: «Պեթիլն սանա պու կիլն թեպ-լիլ Էյրեթիլ պու սեթիլն սեթիլն դալիլն օլուն, անիլը օլունաթընա տիլաթընա թա'իլմ Էյրեթիլ, վե իսթեթիլ օթուրաթըն-տա վե եօլաթ կեթիլիլն վե եաթաթըն-տա վե դալաթընա անիլըն հադընաթ սեթիլեթիլն:» Ինսանըն չալսեթն տիլաթ օլունաթ Էյրեթիլն 'ադիլեթիլ հա'իլ իսթ-սուս օլուն, հեր քեթ հադիլաթը քեթիլ դալիլն դալուն Էյրեթիլ տիր: Սեթիլն քեթ-տիլ չօթուր վե դեթընաթտա տօլուն օլուն իլը վադիլեթ պիլ զաթ էյիլ օլունաթը, զիլա սեթ քեթիլն էյիլ օլունաթըն սա'իլ-լեթ էյիլ օլունաթ եալաթ ա'մալը իսթիլեթ պուլունաթ թա'իլմ Էյրեթիլ: Սեթիլն չալսեթն Էյրեթիլն տեթը դալիլն եա-ֆիլիլն Էյրեթիլն դիլաթ միլ'նաթ տիր: Ճանաթ հայաթըն իլա'իլ օլուն տա իլա'իլ մեթիլեթիլ հուսուրեթ կեթիլն թա-պիլ'աթը մեթուրեթ պեթիլն մու'ալիլ տիր:

Բիլսոթըն պեթան Էյրեթիլ հայաթը քեթաթ-լարըն դալաթիլմաթ սադաթաթաթ թա'իլաթը հաթան, իսթա վե Սիլահա օլուն միլաթա-թընընա սաթիլ իլ միլաթաթիլ դալաթը-տան սոնկրա հեր քեթ իլիսն ալընաթաթ իլը աթըմ հադիլաթը քեթիլն եալըն վե թա'իլ ը նութուրնա օլունաթա, եա'նի 'ա'իլեթիլ թեպիլ Էյրեթ տիր: Շալաթ տիլաթընա սոնկրա 'ա'իլե տիլաթըն-դը կեթիլ: Էյրեթ ճանաթըն եթաթիլեթիլ օլուն 'ալաթաթը վեթ մահեթիլն տիր: Խու-սուսա Էյրեթ եթաթիլեթիլն եիլեթիլ դալաթընա սեմաթա տօլուն օլուն եօթուր-դընաթա եթաթիլեթիլն եաթըմ Էյրեթը Բիլսոթ իլիսն չա'իլաթը օլունաթը: Էյ-քեթ վե դըլ չօթուրընա ճիլիլեթ վե դաթիլն թեթիլ Էյրեթը 'ա'իլեթիլ մեթ-թեպ վե քեթիլեթիլն դիլաթ միլ'նաթ տիր: 'Ա'իլե իսթաթըն թեթիլ ի ըու-հանիլեթիլն տահա դիլաթ սաթը ը տիլ-դաթ Էյրեթիլն Էյրեթիլն կեթիլեթիլ-իլ: Էյրեթ Էյրեթիլն վեթաթըն վա'լ ու թա'իլմ ճանաթըն իլաթը պալընաթ միլ-պեթիլն վեթիլն պեթիլ վա'լաթաթն վե կի-րալիլ մեթիլեթիլ թա'իլմաթն դիլաթ իլ կեթիլեթիլ տիր: Վալաթըն չօթուրընա 'Էյրեթիլն իսթիկաթընա անիլեթ 'ա-լաթաթաթ օլունաթընա, անիլեթ իլը-թեթիլն մահիլն հադաթը թե'սիլեթ պրաթը-լար: 'Ա'իլե իլը ֆուրաթա մալիլ օլուն Էյրեթն տիլանեթ թա'իլմ իլիսն թալիլի վե միլն թաթաթ իլաթ մուլաթաթ մեթիլեթ տիր: 'Էյրեթիլ իսթիկաթընա իճրա Էյրեթ-լեթն էն ճիլ'իլ էյիլ եա քեթիլ 'ամեթ պիլ-թիլն միլաթաթաթ թե'սիլ Էյրեթ: Անճաթ պիր եալընա օլուն չօթուրընա պիրաթիլ ա-յաթը դաթաթաթ տիլաթ: պու վադընաթ իլըթիլն եթաթիլն եթաթիլն կեթիլ իսթ տե, աթեթ պու անեթիլն թալաթ դալընա տըր: Ինսանըն թալիլ'աթը մա'նեթիլեթիլ վիլեթա-տիլ դաթաթ սուսուրեթ թեթիլ օլուն: Իլը իլը 'այն միլաթաթ Էյրեթիլմիլ կեթ-րեթ, օլուն չալաթա եալաթ իլաթիլաթընա պա'լընաթըն մա'նեթ թալաթ օլունաթ չոգ տեթ'ա չօթուրընա եանիլը թա'իլմ օլուն-մաթաթն վե եալաթ մուհիլմ պիր տեթիլն ինճալ Էյրեթիլն տեթըն նեթ'եթ Էյրեթ: Էյ-րեթիլմիլ կեթը օլուն էյիլ պիր տեթիլն ինճալ չօթուրընա նիլաթեթիլ տեթիլն ֆեթաթ, կիլահա վե քեթըն ու դաթա տիլաթ օլուն-սընա սեթիլ օլա պիլիլ: Սընա իլը աթըմ վե թե'սիլ 'Էյրեթիլն սոնկրա տեթիլն հիսս օլունաթ: 'Ա'իլե 'Էյրեթիլն հոթաթ ի միլ-ֆաթաթաթ օլուն, չօթուրընա 'Էյրեթիլն իսթիլ չաթեթիլն թա'իլն իլե անա իլը իլը վեթիլ վալաթն տիր:

Թաշլարըն հասըլ էթտիլի հէլիզոնի էսէրլէր
կէօրիւլտիլի կիպի, տէկիրմէնլէրտէն պա-
ղըլարընըն տիպլէրիտէ տախի փէրտալթ
'ամէլիյաթընա վասըթա օլան թաշլար մէվ-
ճուտ տըր: Ասըլ շայանը տիգգաթ խու-
սուս պուսլարըն քիւրէ ի արղըն էղմինէ ի
էվլէլիյէսինտէ, Էս'նի տահա էվրօփանըն
պուղ իլէ գափըլ օլտըղը գէմանլարտա, ինսան
հարատըլմագտան էվլէլ թապի'աթըն դահիր
օլմուշ ասարըլ օլմալարը տըր: Օ գէման պիր
գաշ րալլէ (օվապիս)լէրտէ կաշայան հայլան-
լար չօգտան մահլ ու միւն'ատիմ օլան ճինս-
լէրէ 'ա'իտ պուլունմըլ տըր:

ԽԱՍՍԱԿԵԱՆ ՇԻՐՔԵԹԻ

Ամերիգատա խաթմակեանտ մոսսուս պիր շէրքէթ
օլուպ, ա'գալարըն սագաթ օլտըղլարընտան էվտէն
տիշարը չըգամաղլար: Ես-Բճ-Քէֆէէնէտա նէշր օլու-
նան աթիտէքի պէնտ շէրքէթ ի մէղքիւրէնի թէ-
շէքքիւրիլն թարղընը պէյան էթմէքտէ տիր:

Խայըլ սէնէլէրտէն պէրու շիֆասը մու-
հալ պիր 'իլլէթտէն նաշի կաթմագտա օլան
պիր խաթուս 1876 սէնէսինտէ րասթ կէլէ
'այնի սէպլէպտէն տօլայը կաթմագտա օլան
տիկէր պիր խաթուս հագղընտա մա'լիւմաթ
ալար: Մէրգուսէ խաթուս հագղընտա քէն-
տինէ խապէր կէթիւրէն տօթթը միւմալիլ-
հայա շէօյլէ տէտի: «Աէնին իլէ անըն արա-
սընտա չու ֆարղ վար քի, սէնին փարան
վէ տօթթլարըն վար, կաթմագ օտան չիէէք
վէ քիթաղլարա միւղէյէն, վէ սէն խաթիճի
տիւնհատան դաղէթա վէ հալատիսաթ ալ-
մագտա իքէն, մէրգուսէ ա'գալարը պիւ-
թիւն կիւն չալընագա մէճպուր օլան ֆա-
գիր պիր 'ա'իլլէ մէնսուպ տըր: Օգուչա-
ճագ քիթապ վէ դաղէթասը օլմայըպ, օտա-
սը հապստանէ տէլիյինէ պէնկէր: Մէր-
գուսէ իֆագաթա իւմիտի օլմագսըղըն կա-
լընըղըգտա իղթիրապ չէքմէքտէ տիր:»

Տօթթուսըն միւֆարէգաթը իւղէրինէ
խաթմա խաթուս անճագ իշպու հիքհայէյէ
սարֆը էֆըհար էտիպ, քէնտիսի կիպի
խաթմա օլան չօլ խաթուս մէթուպ կաղ-
մագա նիյէթ էյլէտի: Մէրթուպը կաղմագ
իշիւն իքի տէֆ'ա էլինէ գալէմի ալտը իտէ,
հանկըլ թէֆսիր վէրիլըն տէյիւ գօրգմա-
սընտան նաշի նիյէթիւտէն կէրի տուրտու:
Ֆագաթ էնճամ մէթուպը կաղաղ, վէ իշ-
պու մու'ամէլէ ի լէթաֆէթքարանէսինտէն
պիրլէրճէ սէֆիլլէրին թէսէլիսինի մուճիպ
օլան պիր ճէսիմ շիրքէթ թէշէքքիւլ էյլէտի:

Շիրքէթ չու վէճէլէ թէշէքքիւլ էյլէտի:
Ձէվալըն սագաթ խաթուս մէրգուսէնի
կաղաղըն մէթուպա ճէվապ վէրտի, վէ ի-
քիսի զըշ էսնասընտա կէքտիկէրի պէնիլն-
տէ ճէրէյան էտէն միւքկաթէպէտէն օլգա-
տար մահլուղիլլէթ հիսս էթտիլէր քի, քէն-
տիլէր կիպի իղթիրապ չէքէն սա'իլլէրի
տախի արայըպ անլէրլէ տախի մէթուպ-
լաշմագա չարէլէր գուլլանտըլար: Իք սէնէ
հիրմի գատար գա'իֆ վէ սէֆիլլէրլէ մէք-
թուպլաշտըլար: Նէքտիկէրլէրինէ քիթապ,
դաղէթա վէ կէօնսիկէօն ուֆագ հէտիլլէր,
վէ թէ'սիր ու հիսսիյաթ, լաթիֆէ վէ թէշ-
վիղաթլա տօլու պա'ղը մէթուպլարը մէմ-
լէքէթին հէր ճիճէթիտէ պուլունտան խա-
թակեանա կէօնտէրիպ, քիւղըլտըլար իփ-
րանընճայտէյին էլտէն էլէ տօլաշտըլըլար
իտի: Շիրքէթ սիւր'աթլա նէշլ ու նէմա
պուլմըլ օլուպ, շիտի պիրլէրճէ ա'գալարը
վար: Անլէրտէն հիշ պիրի տիկէրինիլն հիւ-
ղիւնիւ կէօրմէմիշ իսէտէ, չօղլար հագիգա-
թէն պիրի պիրլէրիլլէ տօթթ օլմուշլար տըր:

Իշէլէթա վէ սա'իլ իխթարաթը միւնտէ-
րիճ էվրագ իլէ պէրապէր շի'ր, մուսթասար

հիքհայէ վէ հուլթղլարըն քէսրէթինտէն նա-
շի պիր ճէրիտէ նէշր օլունմագա պաշլարըպ,
ճէրիտէ ի մէղքիւրէ վասըթասըլլէ շիտի
պիրլէրճէ խաթմակեան լէթաֆէթ ի միւ-
թէգապիլլէ վէ իւմիտի կէքտիկէրինէ րապթ
օլունմըլար տըր:

Շիմալի Գարօլինա տաղլարընտա մէշ-
հուր վէ շայանը տիգգաթ պիր աղաճ պու-
լունուպ, զըլաղուղ մութլագա անա սէյա-
հըն տիգգաթընը ճէլպ էտէր: Աղաճ իւղէ-
րինտէ գէրէ գատար թօլրագ պուլուն-
մայան մէֆրէթ պիր չըփլագ: Կար տէլի-
սինտէ քէմալը տէպտէպէ իլէ սալլանմագ-
տա իտէ տէ, գայանըն սըրթընտան աշաղը
տօղրու գէմինէ քէօք սալմըլ օլարագ ան-
տէն գուլլէթ ու հայաթ ալըր: Պա'ղը քիմ-
սէլէր տախի իշպու հայրէթէնկիլ աղաճ մի-
սիլլիւ գայա կիպի սէրթ աշվալ ու քէշֆի-
յէթլէր թանթընտա պէօյիւմէյէ հիւքմ է-
տիլմիշլէր օլուպ, հայաթլարընըն էսասը
ֆաղիւրլէք կա տէրտ ու քէտէր վէ կալօտ
աղըլ սըղը տըր: Ֆագաթ աշվալ ու քէշ-
ֆիլլաթըն էն սէրթ գայասը ալթընտա պիրլէ
Ալլահըն տիւնհայա պաղըլաշտըլը հայաթ,
մուհապլէթ վէ սա'ատէթ պուլունուր: Իճ-
րասընա միւնթաճ օլտըլմըղ կէք շէյ ապը
հայաթա վասըլ օլա պիրլէք իշիւն քէօքլէրի-
միլլի պիր աղ տահա իրաղա, պիր աղ տահա
տէրինէ սալմագ տըր: Պէօյլէ էթտիլիլի
հալտէ, հալիմիլ նէ գատար միւլէլլ օլսա
տախի 'էօմիլլէրիմիլ նէշլ ու նէմա պու-
լուպ մէյլէ հուսուլէ կէթիւրէճէք տիր:

ՖԱԻՐՈՒՆԱ ԷՍՆԱՍՈՐՆԱՍ ՏԵՆԻՁԷ ԵԱՂ
ՏԵՐՓՄԷՔ

Շէտիտ ֆուրթուսա վագթլարընտա տէ-
նիգէ կաղ տէօքմէք կէնի պիր քէշֆ տէյիլ
տիր: Պէօյիւք վափօրլարըն դափմանլարը
իշպու թէճրիպլէր տէֆ'աթլէ վէ քէմալը
մուլաֆֆաղիլլէթլէ իճրա էթմիշլէր տիր:
Պա'ղը վափօրլարտա կաղ իլէ տօլու գուր-
նալար մէվճուտ օլուպ, էօյլէ պիր սուրէթ-
տէ թէրթիլ օլունմըլար տըր քի, ֆուր-
թուսալը հալատա կաղ պօրուլար վասը-
թասըլլէ սէֆիլլէնիլն էօն թարաֆընա սէվգ
օլունուպ տաղլար իւղէրինէ ֆըղըրաղ-
լա պիրլի: Վափօրլարըն պաշ թարաֆլարըն-
տան պու վէճէլէ ֆըղըրաղլան կաղ աղ
վագթտան ֆուրթուսալը տէնիլլի թէսքիլն
էտիպ չօգ տէֆ'ա գաղալարըն վուգուլ-
նա մանի' օլուր: Եաղը ֆուրթուսալը
թէսքիլն էթմէք իշիւն գուլլանմագ ֆիքրի
իլլթիտա փէք դարիպ պիր վագը'այա րասթ
կէլմիշ օլան պիր գափտանըն խաթընա
կէլտի: Պիր իսքէլէտէն տիկէր պիր իսքէ-
լէյէ պիր կաղ հուսուլէսի կէթիւրաիլլիւ
էսնատէ միւմալիլլէրին կէմիսի պիր ֆուր-
թուսայա թուլթուլտու: Ֆուրթուսա կէ-
մինին արմասընը պիր թարաֆա կէթիւ-
րիւպ, անը պիր գաշ կէրինտէն գէտէլէտի:
Կէմինին հիւքիւնիւ խաֆիֆլէթմէք իշիւն
կաղըն պիր զըսմը տէնիլլէ տէօքիւլտիւ:
Եաղըն տէնիլլէ տէօքիւլմէսինտէն աղ վագթ
սօնկրա տէնիլլ քէսպ ի սիւքիւնէթ էթմէյէ
պաշլատը, վէ վափօր նիսպլէթէն սաքին
սու իւղէրինտէ հարէքէթ էթմէքտէ իտի:
Գափտանըն նաղարը հատիտի իշպու ա-
փանըղ թէպէտտիւլիւն սէպէպլինի քէշֆ
էյլէտի, վէ էմին պիր լիմանա կէթիւլլէնէյէ
գատար կաղըն աղար աղար տէնիլլէ տէօ-
քիւլմէսինտէ տէվամ օլունտու: Վէ լաքին
իշպու մէմ'էլլէնիլն թահիլի օլունմասընտան
պէրու գուտէմանըն միւլթէլաթիմ տէնիլլէ
կաղ տէօքմէնիլն թէ'սիրինի պիրլիլլէրիլ,

վէ Ամերիգանըն քէշֆ օլունմասընտան խայ-
լը միւտտէթ էվլէլ կաղըն՝ գաղալարըն էօ-
նիւնիւ ալմագ իւղրէ գուլլանըլտըլը քէշֆ
օլունտու: Գուտէմանըն իշպու ուսուլը նէ
վէճէլէ քէշֆ էթտիլլէրի մա'լիւմ տէյիլ ի-
սէ տէ, տէնիլ գուլլարընը կէօգէթլէմէքլէ
էօյրէնտիլլէրի դանն օլունմագտա տըր: Տէ-
նիլ գուլլարընըն պու կիպի պիր շէյի գէ-
մանը գատիմ կէմիճիլլէրինիլն խաթընա նէ
վէճէլէ կէթիւրտիլլէրի պէլքի նիշէլլէրէ գարիպ
կէօրիւնիւր իտէ տէ, տիկէր պիր գափտա-
նըն կէօրտիլլիւ պիր հատիսէնիլն հիքհայէ-
սինի իշպու քէշֆիլն նէ վէճէլէ իճրա օլուն-
տըղընա պիր նիւմուսէ մագամընտա աթիւ-
տէ նագլ էտէրիլ:

Պունտան պիր գաշ սէնէ մուգատտէմ
Պահը Մուհիթ ի Քէպլիլին ճիհէթ ի ճէ-
նուպլիյէսինտէ սէֆիլլէ իլէ իճրա ի սէյր ու
սէֆէր օլունտըլը սըրատա մին դայր ի մէ-
մուլ շէտիտ պիր ֆուրթուսա գուհուր, վէ
տէնիլլէ տաղլար կիպի տաղլալար փէյտա
էյլէտի: Իւղիկեար օլ գատար շիտէթլի
սուրէթտէ էսմէքտէ իտի քի, կէքէլլէր
կըրթըլպ փարշա փարշա օլտու, վէ սա-
գաթլանմըլ սէֆիլլէ գատըղատտան քէմալը
սիւր'աթլէ սիւրիւքլէնէք պիր թարաֆա
կէթիւրիւլտիւ: Կէմինին գափտան վէ թա-
'իֆէլլէր պու միսիլլիւ պիր ֆուրթուսա-
տա պիր շէյ կափմագտան 'աճիլ օլուպ,
ֆուրթուսայա մուգալլէմէթ էթմէք խու-
սուսընտաքի ճիւմլէ սա'յ ու դայրէթլէրին-
տէն պիր սէմէրէ հասըլ օլմատը: Մէֆիլլէ-
լէրին թարիլլիլ թէպտիլ էթմէք իշիւն
թէքրար պէ թէքրար չալըլտըլար իտէ տէ,
հէլի էմէքլէրի նաֆիլլէ օլտու: Տաղլալար
տաղլար կիպի գապարմագտա, վէ չարէսիլ
գալմըլ կէմինին կիւկէրլէտի իւղէրինտէն
թէհտիտ ալիլ պիր սուրէթտէ կէշմէքտէ
իտի: Չօգ կէշմէքտէն տիւմէն տախի գը-
րըլտըղընտան, թա'իֆէլլէր պիր լիմանա կէ-
թիւլէճէքլէրինտէն սիւս պիւլիւն գաթ'ը
լիւմիտ էյլէտիլլէր: Պա'տէնու ֆուրթուսա
էթտիլլէ իշտէն գանի' օլմուշճասընա քէսպ ի
սիւքիւնէթ էթմէյէ պաշլատը: Իւղիկեար
տիւնտի, կաղմուր քէսիլտի: Պուլունթլար
դա'իլ օլուպ, հալայա ինքիւլաֆ կէլտիլլին-
տէն օրթալըգ էինէ գալպէ սէֆա վէրէն
պիր հալ քէսպ էյլէտի: Լաքին տէնիլլ, տա-
'իմա շէտիտ ֆուրթուսալարտան սօնկրա
օլտըլը իւղրէ, տահա քէմալը հէյպլէթլէ
տաղլալանըլ կիւմպիւրտէմէսինտէ տէվամ,
վէ հէր ան կէմինին իքմալը խարապիլլէ-
թինի թէհտիտ էյլէմէքտէ իտի: Տէնիլ
ֆուրթուսալը օլտըլը ճիհէթլէ կէմիճիլլէր
տիւմէնի թա'միլլէ մուղթէտի օլմատըղլա-
րընտան, տէնիլլտէ պօշպօշունա էօթէյէ պէ-
րլլէ չալգանմագտա, վէ հէր անտէ էօլիւ-
մէ մուլթաղըլ պուլունմագտա իտիլլէր:

Ափանսըլ կէօղլէրինէ պիր ատանըն էթ-
րաֆընտա միլլէօնլարճա տէնիլլ գուշու ու-
չուշան միւլթէրէֆիլ' ուշըրումլարը իլիշտի:
Իշպու ատա գուլլարըն կալունլարընա մալի-
սուս պիր մահալ օլուպ, ֆուրթուսալարտան
սօնկրա թա'ամլարընը թէտարիք էթմէյէ
կէլիլլար իտի: Սագաթլանմըլ կէմի ա-
տայա թէգարրիւպ էթտիլլէ, գուլլար քէս-
րէթլէ անըն էթրաֆընը իհաթա էթմէյէ
պաշլատը: Գուլլարտան պա'ղըսը կիւլլէր-
թէ վէ զըրըլմըլ սէրէն տիւրէքլէրի իւղէ-
րինէ, սա'իլ պիրլէրճէսի տախի ֆուրթու-
նալը տէնիլլին տաղլալը սաթ'ը իւղէրինէ
գօնտուլար:

Կէմինին թա'իֆէլլէրի գուլլարը գայէթ
տիգգաթլէ կէօգէթլէմէքտէ օլտըղլարընտան,

քէնտի մուխաթարարները մուլազգածէն ունութտուլար իսէ տէ, չօղա վարմաղտան տէնիդէ վուգու' պուլան թէտրիճի պիր թէ- պէտտուլտէն նաշի քէնտի էթրաֆ ու էք- նաֆլարընն անվալընա երնէ նազարը տիգ- դաթլարը ճէլլ օլունմաղա պաշլատը: Կէմի- նին էթրաֆընտա տէնիդ գուշլարընն գոն- մուշ օլաղըն հէի մահալլէր նիսպէթէն լի- մանլը օլաղըն հալտէ, հէման պիր աղ էօ- թէտէ տաղլար փէք աղընն սուրէթտէ կիւմպիւրտէմէքտէ իտիլէր: Թա'իֆէլէր իշ- պու վազը'անըն հիքմէթինի անկալամա- տըլար իսէ տէ, պաթըլ ի'թիգատ ասան- պընտան օլմալարը հասէպլլլլէ իշպու պախ- թը գուշլարըն հաշըր պուլունմասընա համլ էլլէտիլէր: Գուշլարըն մին թարաֆ իլլան կէօնտէրիտիլէրինի դանն էթրաֆընտա հըֆղ ու իպգա էթմէք մէրամըլլէ կէմէտիլէր: Գուշլար քէնտիլէրէ աթըլան էքմէք վէ կէ- մէք գըրընթըլարըն կէշէրէք պիր խայլը միլ կէմիլէ թապլ' օլաղլարը, վէ պինա'էն 'ալէյն կէմիլին էթրաֆընտա պիր տէրէճէ լիմանլը հիքմէ սիւրաթիւլ ճիհէթլէ կէ- միճիլէր գապա նէվ'տէն օլան պիր տիւմէն իլէ կէլէնն թէտարիք էթտիլէր: Գուշլար ուշուպ պիր թարաֆա կիտէր կիթմէլ, տէ- նիլ կինէ սէրթլէշտի իսէ տէ, կէմի իտա- րէ օլունուր պիր հալէ կէլմիշ օլմաղլէ պիր լիմանա կէթիշմէքտէ չօգ կիւմիլլէ թէտա- տիւֆ օլունմաղ: Ասըլ տօղրուսը գուշ- լար կէմիլին պիւս պիւթիւն փարշալան- մաղտան գուրթուլմասընա վէսիլէ օլտու- լար: Թա օ գէմանտան պէրու պալըգ կէ- յէն գուշլարըն, պուրուն կիւմիլլէրինի- նին, ֆուրթուրա մարթիլէրինի վէ էմա- լինին սու կիւմիլ իւղէրինտէ պուլունտըգ- լարը գէման աղըլարընտան պիր 'նէլ' կաղ չըգարաղլարը թանգիդ օլունմըշ տըր: Պու գուշլար թուլթուլաղլարը գէման տա'լմա աղըլարընտան կաղ չըգարըլար: Տէնիդին կէմիլին էթրաֆընտաքի գըլմընն ֆէվգ էլ 'ատէ լիմանլը, գուշլարըն աղըլարընտան չըգան քիւլլլլէթլի կաղտան նէլ'էթ էթմէք- տէ իտի: Պախթիյար գափտանըն իշպու դա- րիպ թէճրիպէսինտէն պէրու գուշլարըն տէնիդին սաթհընա գոնմաղա տաղլարը թէսքին էթմէլէրի քէյֆիլէթի ձէնուպի Աթլանթիդ օղիանսը իլէ Պահը Մու- հիթ ի ֆէպլիլին ճիհէթ ի ճէնուպիլէսինտէ սա'լը գափտանլար թարաֆընտան տախի միւշահէտէ օլունմըշ տըր:

ԻԹԱԼԻԱ ՊԱՇՎԵՔԻԼԻ
(Երեւան Գեղեցիկ)

Փրէնա Պիսմարգըն մէվգի' ի իգթիտար- տան տիւլիւպ ումուրը սիյասիլէտէն չէ- քիլմիշ օլաղըն չու վաղթտա ինթիմալէն էլրօփա գարաղը իւղէրինտէ էն մէշուր սիյասիլէտէն իթալիա պաշ վէքիլի Սին- եօր Ֆրանսիսգօ Գրիսիի տիր: Միւշարի- լէյն հաղթէթլէրի սինիլն ի ախիլէտէ էլրօ- փա գատէր ու ումուրընն իտալէտէ մէվ- գի' ի միւթէնայը հա'իլ պուլունան «պէօ- յիւք իսթիյարարտան» պիրի օլուպ, կէթ- միշ սինիլին թէճալուգ էթմիշ օլմասընա րաղմէն կէնճլէրէ մախսուս գուլվէ ի 'աղ- լլլլէ վէ պէտէնիլլէ մալլէք տիր:

Սինեօր Գրիսիիլին մէսլէք ու րէվիլի փէք 'աճա'իլ օլմուշ տըր: Աղտէմէ Ալըս- թրիա պաշ վէքիլի օլան Գօնթ Անտրաշի միսիլլիւ միւշարիլլէյն տախի ֆիրարի օ- լուպ, հիւքիւմէթէ 'ասիլլէք մէվգի'լինտէն միւրուրը գէմանլա պաշ վէքիլլէթէ թէ-

րէֆիլ' էլլէտի: Ձէմանէմիլին էն մէշուր իթալիան սիյասիլէտէն սալարընտան չօղու- նըն վաթանը նիմճէլլէրէնին ճէնուպի գըս- մընա տիւշէր օլուպ, Գրիսիի տախի Սի- չիլիա ճէլլիլլէտէն տօղուպ պէօյիւմիւշ տիր: Միւշարիլլէյն էլլ թա'լիմ ու թէրպիլլէ օլունարաղ տա'վա վէքիլլլին միւքէմիլլէ սուրէթտէ թէտարիքեթ կէօրմիւշ իտիլ- սէ տէ, թապ'էն հէսսա վէ հէրարէթլի օլ- տըլընտան, դանուս թահալլ ու թէ'ալլիւ- մինի թէրքլէ Կարիպալտինին տէլալէթիլլէ Սիչիլիա ճէլլիլլէտէն գուշուր էտէն 'իս- էանա իշթիւրաք էլլէտի: Իմաի Գրիսիի տա- հա կէնճ էքէն վաթանընտան ֆիրար իլէ Ֆրանսայա իլթիճա էթմէյն մէճպուր օլ- տու: Փաղաթ Իմիլէրաթօր իւշիւնճիւ Նա- փօլէօն էճնէպի 'ասըլարըն Ֆրանսատա թէ- մէքիւնիւնէ միւսա'ատէ էթմէտիլլինտէն, Գրիսիի մէմէքէթ ի մէքիւրէյի թէրք պիր- լէ պիր վաղթ ինկիլթէրրատա սաքին օ- լուպ, օրատա պուլունան իթալիան վա- թանիլէրլէրլէրլլէ պիրլէշտի: Պա'տէնու Սիչիլիայա 'ալտէթլէ Կարիպալտինին օր- տուընտա միւլաղլմ' օլուպ, Սիչիլիատա հիւքմ սիւրէն Պուրպօնլարըն դալիմ հիւ- քիւմէթիլլին միւնտէֆի' էտիլմէսի դայրէ- թինէ իշթիւրաք էլլէտի: Գրիսիի դալլէն ճիւմճուրլլէթ թարաֆտարը իտիլլէ տէ, ի- թալիա Վիքթօր էմմանուէլլին հիւքիւմէթ ի միւլալլիմանէսի թահթընտա պիրլէշտի ֆի'լի- լէն հուրլլլէթ քէսպ էթտիլլինտէ, ֆիթնէ ու իտիլլէթի թէրք պիրլէ հիւքիւմէթ ի ճէտիլլէյի սուրէթ ի միւֆիտէտէ միւսա- ֆա'ա ու վիդայէ էտէնլէրտէն պիրի օլտու:

Միւշարիլլէյն տիրալէթ ու դապիլլէթ ի ֆէվգ էլ 'ատէսի, պէլաղաթը, 'իֆֆէթ ու իսթիլլալէթի վէ սա'իլլէր իւղէրինէ օլան չախի թէ'սիլի սայէսինտէ մէվաղլ' ի 'ալ իւլ 'ալա թէրէֆիլ' էլլէտի: Իլը իպթիտա մէվ'ուսան մէճիլլինին րիյասիլլէ կէշիւ, աղ վաղթտան Սինեօր Տէփրէթիլլին գապի- նէսինտէ տա'վէթ օլունարաղ Տախիլլէյն հա- զարէթինէ հասպ ու թա'իլլին գըլլընտը: Պունտան իւշ սէնէ ագտէմ միւշարիլլէյն պէ թէքրար Տախիլլէյն հաղարէթինէ կէշիւ, աղ վաղթ սոնկրա իթալիայա պաշ վէքիլ օլտու, վէ անտէն պու անէ տէյին սիյասի- յաթ ը միւ'էսսիլլէ վէ ճէսուրանէսիլլէ քէսպ ի իշթիլլէ էլլէմիշ տիր:

Իթալիա սէրպէսի ֆըրգասընն րէսպէ- րի օլարաղ պիւթիւն մէմէքէթտէ քիլլէյի հիւքիւմէթէ իթա'աթ էթտիրտի, իթալիա- նըն Ալմանիա վէ դատիմ տիւշմէնի օլան Ալթրիա-Մաճարիսթան իլէ իթթիֆաղըն հուսուլէ կէթիւրաի, վէ չարգի Աֆրիգատա վազը' Մասօլա իլէ Հապէշիսթանըն իթա- լիա թարաֆընտան իշլալը թէսալլուրըն թէսիլ ու թէրլիճ էլլէտի:

Օրտուլը էնալլլէ պար ը կիրան օլաճաղ տէրէճէտէ թէլլիտ էթմիշ օլուպ, պու սա- յէտէ իթալիա էլրօփա տիւլլէլ ի մու'աղա- մասը սընթընտա քէնտի մէվգի'լին հըֆղ էթմէյն մուղթէտիր պուլունմըշ տըր: Անըն դայրէթիլլէ տօնանմա տախի գուլվէթ ճի- հէթիլլէ պիւթիւն տէլլէթլէրին տօնանմա- սը արասընտա իւշիւնճիւ տէրէճէյէ վասըլ օլա պիրլիշ տիր:

Գրիսիիլին իթալիա ուղընտա իճրատը- նա մուլաֆֆաղ օլաղըն չէճա'աթ ֆէթանէ- թ ի ֆէվգ էլ 'ատէ վէ հիսսիլլաթ վաթան- փէրլէրի իլէ մէյտանա կէլլէ պիրլի իտի: Իրատ ը նութգտա կէրմիլլէթլի, սիյասիլ- չիլլապ հալլինտէ դապիլլէ նէֆսէ մուղթէ- տիր օլուպ, մէգասիտ ի վաթանիլլէրա-

նէսինտէ վասըլ օլաճաղը խուսուստա լիյա- դաթ ը դաթիլլէսինտէ էմիլլէթ ի քէսիլլէսի վար տըր:

Միւշարիլլէյն պիր տէֆ'ա քէնտիլլի վա- թանը օլան Սիչիլիանըն աթէշֆիշան տաղը- նա մուգայէսէ իլէ չէօյլէ տէմիշ տիր: «Էթ- նա միսիլլիւ պէն չախարմտա հէրարէթ իլէ պիւրուտէթի, սիւքիւնէթ իլէ հէյէճանը պիրլէշտիլլէմ: Գալլիմ թուլթուշուր իսէ տէ, դապիլլէ նէֆսէ վէ իրատէթիլլին գուլ- վէթիլլէ գալլիլլին աթէշֆիշի սէօնտիւրմէյն մուղթէտիր իմ:»

ԻՆՃԵ ԳՈՒՄ ՄՈՒԽԱԹԱՐԱՐ
(Սայէնթիֆիկ Ալեքէն)

Արիւրէն Նիւ Եօրդ էյալլէթիլլէտէ վաղը' վուտոսայտ նամ գարիլլէտէ ինճէ գուլ իչին- տէ չալըշմանըն թէճիլլէթլի օլտըլընը միւ- պէյին էսէֆէնիլլէ պիր վաղը'ա վուգու- պուլտու: Ճէյմա Փարսէլա նամ 'աղիլ պիր դաթ խանէսի գուրպիլլէտէ պիր գուլու աշ- մաղա թէշէպպիւս էտիլ, գուլու ինճէ գու- մըն մէքէլլինտէ ԱՅ գատէմ տէրիլլէրտէ իտի: Մր. Փարսէլա պօրուլարտան պիրիլի թա'միր էթմէք իշիւն գուլույա էնտիլլինտէ գուլունըն կանլարըն չէօքիւպ քէնտիլլէյն մէն գուլուն ալթընտա գալտը: Միւմաիլլէյն քէշֆ օլունտըլընտա պաշը վէ վիւճուտիլլին պիր գըլմը գուլունտալարը իտիլլէ տէ, թէտ- րիճէն կէօմիւլլէք իւղլէ իտի: Միւմաիլլէյն միւթէղարըն օլմուշ կիպի կէօրիւնմէք- տէ իտի, գիրա հալը սիւքիւնէթտէ օլարաղ 'աղը պաշընտա վէ քէնտիլլին խէլասընա արղուքէյ օլան հէյէճանը քէօյիլլէրէ սա- քին պիր սէտա իլէ էմր վէրիլ իտի:

Օն տէօրթ վէ օն տօղուկ կաշընտա օլան Սիլիլլին վէ ճօն նամ չօնուղար փէտէրլէ- րինին 'էօմրիւնիւ իւշլապ էթմէք դայրէթիլ- լէ սուրէթ ի մէ'յուսիլլէթեարանտէ չա- պալարար, խայլը քիմէլլէր չափալար իլէ գուլունըն էթրաֆընտա չալըշըլար, վէ սա- 'իլլէր տախի Մր. Փարսէլլին գուլթուլա- րընա ուրկան կէշիլլէ օլարաղ կօղարը չէքէրլէր, վէ օն քիշի կէնի պիւրանըն իքին- ճի դաթընտան փէնճէրէ չէրլիլլէրլինն ա- չընաճաղը տէրէճէտէ գուլվէթլէ քէնտիլլէ- նի կօղարը չէքմէքտէլլէր իտիլլէ տէ, գուլ կիթտիքճէ տանա ղիյատէ կըղըլտըլընտան, ատէմի գուրթարմաղ միւլալլին օլմատը: Գուլմ թէտրիճէն կիւքսէլլիլլինտէն, օմուղ- լարըն վէ պաշըն էօրթմէք իւղլէ իտի: Էօլմէսի մուհաղաղ օլան գէվալլը ատէմէ միւլաքիւրաթ իշիլլիւ, նէֆէս ալմաղ իշիւն աղընա պիր պօրու գօտուլար: Անի վաղթտա ֆըրգա ի թախիլլիլլէ վար օլան գուլվէթիլլէ գուլա գարըն գօմաղա չալըշ- տը իսէ տէ, ատէմին վիւճուտիլլին գուլուն ալթընտան չըգարամատըլար: Պա'տէնու գուլմ սիւր'աթլա կիւքսէլլէրէք վուլունտան նէպան էտէն սու միսիլլիւ գայնամաղա պաշլալըպ, ատէմին հէր թարաֆըն էօրթ- տիւ: Ճօն փէտէրլինն պաշը ուճընտա տուրարաղ իքի սա'աթ գատար քիւրէքլէ չալըշըպ, իւշ աթ'ա փէտէրլինն պաշը իւթիւնէ կըղըլան գուլմ պէր թարաֆ էթ- մէյն միւլլէսսէր օլուլ իսէ տէ, գուլունըն էթրաֆընտա թօլլանմըշ օլան գալապալըպ- տան նաշի գուլմ կըղըլտըլընտան, պաշը կինէ գուլմ ալթընտա գալտը: Ատէմին չը- գարըլմասընա սուհուլլէթ վէրիլ իւթիլլէյն գուլունըն կանլարընա խէնտէղլէր դաղտը- լար իսէ տէ, խէնտէղլէր չալընաճաղ տօլտու: Մուլիլլիլլէր ուղըն միւլատէթ չալըշտըգ- տան սօնկրա վիւճուտի տըլարը չըգարմա-

դա մուկաֆֆաթ օրտուլար խեղտէ, դուռ պաշտօնը էօրթտիւլիւ վազթ հալա պօրուսը աղղընտան չըզմը խտիյինտէն մէրգուս պօ- ղուլմը խտի:

Մը. Փարսէյս դարիյէ էհալիսինին էն միւ- սիննի վէ էն միւսթէրէմի օրուս, զէվճէ- սիյլէ ալթը նէֆէր չօճուղը քէնտինտէն մահրուս գալմըշլար տըր:

ՍՈՒՀԱՐՐԵՐԱԹ

ՇԷՀԻՏ ՊՈՂԻԿԱՐՊՈՍ

(41 ինճ Նիսիսէն մապա վէ խէլա)

Պիլա չիւսէն փուլթիւրէսթ էհալի չօղ- լարըն գանըն կէրէ աղըթմըշ խտի խեղտէ, պու ճիւմիլ իլէ պէրապէր Գրիստոսըն քի- լիսէսիննի օլ միւսինն, միւսթէրէմ վէ զի- ղըյմէթ օլան 'ամուսընը տէլիւրմէտիքէ հըրսըրը թէսըին օլմայաճաղ խտի: — Պո- ղիկարպոս իհրապ էտիլմէլի խտի:

Հէր պիւր իրիսթիյանըն գալպինէ տճը վէ քէտէր վէրէճէք օլան իշպու հիւղնէնիլիլ վէ ճիկէրսուղ մէնգարէյի վասֆ էթմէգտէն սիլէ Պողիկարպոսըն 'էօմրիւստէ վուգուս' պուլ- մուշ օլան չայանը տիղգաթ պիւր վաղը'այը զիքը էթմէք իսթէրիմ:

Իլը իրիսթիյան քիլիսէլէրի արասընտա գուհուրա կէլմիշ օլան միւստէլէլէրտէն պիւրի տէ Փասգալիա (Ջատիկ) կօրթու- սը հաղղընտա օլմուշ տըր: Շարք քի- լիսէլէրի խուսուսա Ասիա ի սուղրա իրիս- թիյանընը Բապլըմըլըն վէֆաթ վէ գըյա- մընա թիլքընարէն, Նէհուսիլէրին պասէք գուղուսընը պօղաղատըղարը Նիսան 14 իւնճիւ կիւնիւնիւ (քի Նէհուսի հիսապըն- ճա 13ի տէմէք տիւր) կէօղէտիլէր խտի, քի պու կիւն հաֆթանըն հէր գանըլ պիւր կիւ- նիւնէ թէստալիւֆ էտէ պիւրի խտի: Նէվմի մէղքըլարաէ տալի օրուս թուլթուս, խի- թամընտա իթմամ օլմուշ խէլաս թանղիմ- նին զիքը ի ճէմիլինէ Բապլըն իսմիլտէ իշհաղըլ վէ մուհապլէթ պայրամը էտէլէր խտի: Շարք պու կիւնէ, հա'նի Նիսան 14է Յովհաննէս վէ Փիլիպպոս Բէսուլարըն նուֆուղ ու գուլիլէթի իլէ սարըմըշ իլքէն, Ղարպ կալսուս Բօմա քիլիսէսի տալի 'այնի վէճ իւղըն գատիմ ըլկայէթլէրէ իսթիւսա- տէն Բապլըն վէֆաթը զիքըլինէ կէվմի ճիւլմ'այը, հա'նի անըն վուգուս' պուլմուշ խտիլ թամամ օլ կիւնիւ թուլթուս, գըյամը իշիւն տալի չիմաթիլ ուսուլա կէօրէ 'ա- գապլինճէ կէլէն Կիրակիլի կէօղէտիլէր խտի:

Պու պապտէ օլան իսթիլաֆ չայանը թահսին պիւր թարիլ օլմատըղընտան, Պո- ղիկարպոս միւսթիւրի խեղտէ պու մէն'էլէյի թէս- վիյէ էթմէք իշիւն Բօմայա կիլթու: Օլ վաղթտա Բօմա քիլիսէսինտէ կալիսկոպոս պուլուսան գաթ Անիսաթըս խտի: Բապլըն պու իքի միւսթէրէմ գուլարը Անըն զիքը ճէլիլինէ տա'իւր հըֆղ օլուսաճաղ պիւր կիւն խուսուսընտա խայը միւղաքէրէտէ պու- լուստըլար խեղտէ, պիւրինն Յովհաննէս իլէ Նիսան 14իւ հըֆղ էթտիլինէ, տիկէրի- նին տալի սէլէֆլէրինն 'ատէթիւնի թէրք էտէմէլ խտիլինէ տայանըլ տուրմասընտան արղու օլուսան նէթիճէ մէյտանա կէլմէտի: Պու ճիւմիլ իլէ պէրապէր իշպու միւղաղաթտա հիւքմ էտէն րուհ պուղղ ու 'ատալէթ օլ- մայըլ, մուհապլէթ վէ լէթաֆէթ րուհը իտիլի, մուֆարաղաթլարընտան էլվիլ Բօ- մա կալիսկոպոսընը իղմիւր կալիսկոպոսընա 'Աշա ի Բապլընի ալիսինն իճրա էթտիլմէ- սիլտէն ալիքընտըր: Պու պապտէ օլան իս- թիլաֆ էթքընար իւշիւնճիւ 'ասրա գատար

տէվամ էթտի խեղտէ, էննիւսյէ 323տէ թէ- ճէմիւր' էթմիշ օլան Նիկիա սինուսը Ղարպ քիլիսէսինն ուսուլընը թաստիլ էթտիլին- տէն, Շարքի 'ատէթ թէրք օլուստու:

Պուրատա նիշէ իրիսթիյանըն էօրէն- մէյէ միւսթաճ խտիլէրի կիւղէլ պիւր տէրս կէօրիւրիւղ: հա'նի իսթիլաֆ էթքընար ֆէրալէր միյանէսինտէ մուհիլ ի 'ատալէթ օլմամըլ տըր: պու պապտէ օլան պուղղ ու 'ատալէթ ճէհալէթ էսէրի տիւր: հէր ա- տէմ դահիլ իտիլի էթքընարը հըֆղ էթմէյէ հուրը տըր: նամէշրու' թարիլտէ անըն թէպտիլինէ գալղընտա տէսիթլըլ տըր: ֆիլան պէնիմ էթքընարըն գապուլ էթմէ- տիլի իշիւն քէօթիւ պիւրի տիւր տէմէք, վէ պու սէպէպտէն անա էղիլէթ վէրմէք ալ- չաղըլ տըր: Հաղիլաթ տէրիս գատար վասի' տիւր: հէր ատէմէ անտէ կէղմէք ի- չիւն կէր վար: Պաշպարընը սէնին էթ- քընարընա ճէլլ էթմէք իշիւն (լաղըմ իսէ) ատէմճէսինն վէ իրիսթիյանճասընա չալը: օլմատը իսէ, ֆէրա'ն գալպէ ֆարիլ օլ, զիւրա սէնին քէնտի էթքընարընա գահիլ օլ- մաղա հաղղըն օլարըլ գատար անըն տա քէնտիննիլինէ սալիք օլմաղա հաղղը վար տըր:

Պողիկարպոս իղմիւրէ 'ալտէթ էթտի, վէ չօղ կէլմէգտէն փուլթիւրէսթլէր թարա- ֆընտան թէ'ատտի ալթէլ թէքընար քէսպ ի գուլվէթ էյլէտի: վէ պու տէֆ'ա մուղատ- տէն պիւր գաթըն վիւճուսը փաքընը կէր- տէն գալըրմատըղճա թէսըլն օլմայաճա- ղընա էմարէլէր կէօթէրիլմէքտէ խտի: Պո- ղիկարպոս պուսա րաղի խտի, վէ հէր նէ գատար թէսիլմէ րուշ ի ըրղա կէօթէրտի իսէ տէ, տօթլարը գալմասը իշիւն անա իպրամ էյլէտիլէր: օ տա իղմիւրէ կաղըն պիւր քէօյէ գալտը: լաքին գալմազ գուր- թուլմազ տէյիլ խտի, զիւրա էրպալը ֆէ- սատ նիլէթլէրինտէ սապիթ խտիլէր: Ջապ- թիլէլէր անըն օլարըլ կէրէ վասըլ օլուս, թէսիլմի իշիւն խտիլէր վէրտիլէր խեղտէ, միւ- սինն Պողիկարպոս պիւր սա'աթ տու'այա րուլսաթ թալէպ էյլէտի: վէրիլտի: լաքին Բապլըն իլէ միւղաղաթտա օլան 'աղղընտան էօյլէ հէրալէթլէ տու'ա էյլէտի քի, պիւր սա'աթ կէրինէ իքի սա'աթ տէվամ էյլէտի: իշպու տու'այը նէ հաղղընտա, նէ լիսան- լար իլէ, վէ նիճէ պիւր կէրմի իլէ էթտի- յինտէն մա'լիւսաթընըլ կօղ խեղտէ, անըն ֆէսատ էլիլէրինն պիւր 'աղիմ թէ'սիլի օլ- տըլը մա'լիւսիլիլ տիւր: Ջապլմէլէրին պէօյլէ պիւր Ալլահ ատէմինէ էլ սալըլ, գաթլէ հիւքմ իշիւն կէօթիւրմէքտէն իմ- թիւսա' էտէճէքլէրի իշթիմալ խտի խեղտէ, քէնտիլէրէ վէրիլէն էմր թէպտիլ օլմաղ ի- տիլիլտէն, սիննիլի ալմըշ օլան Պողիկար- պոս պիւր մէրքէպէ պիլմիշ օլարաղ կօլա րէվան օլտու: Շէհրէ փէք կաղըն գալտըլ- տա' թէպտիլի հալա իշիւն 'արապասը ի- չինտէ տըշարը չըգան գալիթլէր միւսիլի- նէ թէստալիլէրինտէ միւսիլի ի միւսա- իլէյն պիւր չիւսէն իշթիւրաքը հիսսիլտէն նաշի անը գանտըրմաղ վէ պէօյլէճէ գուր- թարմազ արղուսը իլէ գօնուշմաղ իշիւն անը 'արապասընա ալտը: Միւսիլի էսնա ի միւրքալէմէտէ իմիլէրաթտա Բապլըն'իւն- վանընը վէրմէսինն տա'իւր անը իղմա'ա չա- լըտը իսէ տէ, ճիւմէնին Բապլ իւլ էրպա- պը օլան պիւր Ալլահտան գալըլիլինէ Բա- պլըն'իւն իւնընը վէրմէք ճա'իլ օլմատըլը- նը էյիլ պիլէն Պողիկարպոս, «էֆէնտի, պա- նա իսթար էթտիլինիլ կէօրէ կալմայա- ճաղըմ» տէմէսի իւղէրինն, էվլէլա աճըյան

գալպ չիմտի հիատէթէ կէլիլ, փէտէրի կէ- րինտէ օլան պու միսիլիլ պիւր իսթիլարը 'արապայա ալմըշ խտիլ էլ իլէ չիմտի օրա- տան աշաղը կիլթու: Պողիկարպոս կօլուսա տէվամ էտիլ, չէհրէ կիլթիլինտէ, ճա'իլ, միւլթէ'ասսըլ, վէ ալաղ թաղըմընտան 'ի- պարէթ օլան պիւր 'աղիմ գալապալըլ, հէմ սէվինն հէմ տէ հիտտէթլէրինտէն նաշի, «Ելթէ Ասիանըն մու'ալիլի, իրիսթիյան- լարըն փէտէրի, իւսիլարըմըլ թալիլիլ է- տէն, վէ 'անլէրէ գուրպան սուսմայընըլ' տէ- յէն կէլիլօր» սէսալարըլա հաղղըլ, ճիւմէնին գալպիլտէ թէ'ասսիւսա տուղղու- լարընը պիւր գաթ տահա իշ'ալ էթմէքտէ խտիլէր:

Միւսալիլէյն' իսթիլթաղ իշիւն վալիլին հուղընընա կէօթիւրիւլալ: էսնա ի իս- թիլթաղտա' վալի պիւր չիւսէն Պողիկար- պոսըն մուղատտէս լէհէ, պիւսուշ քէլամ, վէ չայանը իշթիւրամ օլան հուղընընտան միւլթէ'ասսիլ օլուս, պէօյլէ պիւր միւլթէ- րէմ գաթ խալըն հիտտէթ ու խըլմընտան վէ էօլիւմիւն վաղըթաղ օլան հիւճուսին- տէն թալիլիլ րուշ ի ըրղա կէօթէրտի իսէ տէ, միւսինն կալիսկոպոսըն կէմին իլէ իւ- լաքընարընա քիւֆը էթմէսի չարթը մուլթ- լաղ տէյիլ թաղտիմ օլուստու: քիւֆը, ա'ն, գալպ ի ինսան պու գատար պօղմըլ մը տըր քի, անըն իլէ իթ'ամ օլուստըլըլ էլի քէս- սին: պու տէրէճէ ալաղ մը տըր քի, լուլթ ու 'ինայէթիլի կէօնէնտիլի Ջաթա չէթմ ու հաղարէթ էյլէտիլ: պաշպար պուսու էթ- սէ տէ Ալլահ էվլատը, Գրիստոսըն սատըլ գուլը Պողիկարպոս պուսըն էտէմէլ: խայը, տէյիլ պիւր իղմիւր վալիլի վէ տէրեա ի ֆէ- սատա գարք օլմուշ էհալիսի, իլլա ճէհէն- նէմ վէ անըն ճիւնուսը 'ալէյնիլէ գըյամ էթտէ, օ պու նանքէօրիլիլ, պու ինսա- նիլէթիլիլ, վէ պու նամէթտիլիլ տալա իճրա էտէմէլ: իշթէ անըն զիքը 'ասրար- տան պէրու կաշամըլ վէ կաշալաճաղ օլան օլ զիղըլմէթ ճէվալըլ չու օլմուշ տըր: «Է- Ֆէնտի, 86 տէնէ իւրմէլէ կալ, մա'հապ- պէլ վէ 'իւսյէլիլ մա'հա պէլ չէյնէ կէօրէթիլիլ ֆա'թէլաճա շա'սըլ էլէ-քը կալէլիլ» Նա'սըլ: Ա- նըն չու չէր էվլատարընտան չէքտիլի հա- գարէթ վէ րէղալէթ աղ մը տըր քի, պէն սատըլ գուլը տա անը ինքէր իլէ Անը պիւր գաթ րէղալէթ տահա կիլիլթիլ էտէլիլ: Անըն սիլ իմանըլար կէտիլլէ իւսիլ գալ- պիլնէ սալիլալմըլ օլան օղար քալիլ տէյիլ մի տիւր քի, մուղատտէս սօֆրասընտա 'ալէտ տէվամ զիքը ի ճէմիլինն իճրա էթմիշ իտի- յիմ չու էլլէրիլ իլէ պէն տէ օրայա պիւր օղ սալարմ: իւսը, էյ Բապլըմ վէ իւլա- քընարմ, էյէր սէնի ուսուսըլ, վէ լիսանըմ իլէ տէ սանա քիւֆը էտիլ, սէնի ինքէր էտէր իսէմ, տիլիլ տիմաղըմա կալիլըն:

Պու միւլ'էսսիլ իսթիլթաղ հալա գան իշիւն սուսամըլ գալպլէրէ տօղուսմա- մըլ խտիլինտէն, 'աղիմ հաղղըլըլ իլէ օլ պէօյիլը գալապալըլ, «Ալլահըլար րէֆ' օլուստու» տէմէսինն Պողիկարպոստան թալէպ էյլէտիլէր իսէ, չա'իլ ի սատըլ օլան, Բապլըն պու իշիլիլ «Ալլահըլար րէֆ' օլուստու» տէմէսիլլէ 'ատուլարըն ի- մանա կէլմէսինն օլան տէրուսի իշթիլաղը- նը իղմար էյլէտի:

Պա'տէհու, «Պէն իրիսթիյանըլ» թաղ- ըրիլ իւղէրինն Պողիկարպոս կանաղա հիւքմ օլուսուս, քէնտիլի իշիւն հաղը- լանմըլ օլան օտուս կըղընը իւղէրինն չը- գարըլարաղ, 'էօմրիւն խալիլի ճէֆա վէ է- լէմէրինտէն սալը վէ սաղալը աղարմըլ, սէ-

ՇՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

Բուսի Հոգւո. 6, վէ Աւսթ. Հոգւո. 48, 1890

ՍԻՆԵՕՐ ԳՐԻՍՓԻՆԻՆ ՆՈՒԹԳԸ

Կէչէն հափթա Ձիւարչէնային կիւնիւ Ֆլօ-
րէնսատա Սինեօր Գրիսփինէ իբրամէն պիւր
գիւյաֆէթ քէշիտէ օլունմըչ, վէ խիթամ ը
գիւյաֆէթատ միւշարիլէյէ կէչէն հափթանըն
էն հա՛իդ ի էնէմիլյէթ վաղը՝ ա իսյասիլյէ-
սինստէն մա՛տուտ օլան նութղընը իրատ
էյլէմիշ տիր: Իշպու նութղա պա՛ղը տէրէ-
ճէ Մ. Գրիսփինին հա՛իդ օլունըն 'ալի մէվ-
գիլի, վէ պա՛ղը տէրէճէ տախի Ֆրանսա
մաթպուլաթնտա ախիւրէն միւշարիլէյէ 'ա-
լէյինտէ կէօրիլէն պէնտէր սէպէպիլյէ քէ-
մալ ը մէրաղլէ ինթիլգար օլունմաղտա իտի:
Միւսէլլէմ պիւր քէշիլիլէթ տիր քի, իթթի-
ֆաղ Միւսէլլէն իթալիտա՝ Արմանիա վէ
Ալմթրիտա օլունըն դատար մաղպուլ վէ
միւթէպէր օլմաղընտան, Ֆրանսըղլարըն
գաննընճա, իթալիտան իթթիֆաղ ը Միւ-
սէլլէսէ մէրպուլթ գալմասը Մ. Գրիսփինին
մաղամ ը իգթիտարտա պուլունմաղտա մէ-
նութ վէ միւթէպաղգըֆ տըր: Ֆրանսըղլար Մ.
Գրիսփինին նութուղընը միւշարիլէյէ մէվ-
գիլի ի իգթիտարտան տիւշիւրէճէք տէրէճէ-
տէ գըրա պիլիլիլէրսէ, չիմտիք իթթիֆաղըն
միւստէթի 1892տէ խիթամ պուլունգտա,
իթալիտանըն իթթիֆաղ ը Միւսէլլէսի թէճ-
տիտ էթմէյէճէյի իւմիտիտէ պուլունույօր-
լար: Մ. Գրիսփինի Ֆիլհարմըն մուհարրիլէ-
րինտէն Մ. Սէն Սէր նամ պիլիլյէ միւ-
լաղաթ էթմէքլէ, քէնտիլին Ֆրանսըղ խա-
սիմէրինին էլլէրինէ հէնի սիլա՛ն վէրմիշ
տիր: Սիլհարմըն միւլաղաթ ը մէղքիւրէյի
«էմր ի պասիլէթէ գայէթ մուղայիլը»՝ աստ
էթմէքտէ տիր: Մ. Սէն Սէրանըն միւլա-
ղաթ ը մէղքիւրէյէ տա՛իլ վէրտիլի մա՛լիւ-
մաթտա Մ. Գրիսփինին Ֆրանսայա ֆէվը էլ
'ատէ էֆքեար ը տօսթանէ պէյան էթալիլ,
վէ կէօյա պիւր տէվլէթ Ֆրանսանըն թօիւրա-
ղընը գալթ էթմէք 'աղմիտէ տիր կիպի,
հախօտ Ֆրանսա քէնտիլի միւտաֆա՛ա ի-
չիւն իթալիտանըն մու՛ալէնէթինէ միւթաճ
տըր կիպի, «իթալիա Ֆրանսանըն թէմա-
միլյէթինէ խալէ կէլմէսինէ հիշ պիւր վէճիլէ
րաղի օլմաղ» տէթիլ մէղքիւրաղը: Քէզալիք
Սէն Սէր Մ. Գրիսփինին «էվրօիա սուլ՛ ու
սալա՛նըն թէճիլէյէ իլգա էտիպ, էվրօիա-
նըն պուլ գատար պէօյիւք թէտարիլքաթ-
տա պուլունմաղտա սէպէպ օլան Ֆրանսա
տըր» տէթիլին պէյան էտիյօր: Մ. Գրիս-
փի պուլ միսիլլիւ պէյանաթտա պուլունմա-
մըչ օլա պիլիլ իտէ տէ, պիւր գաղէթա մու-
հարրիլլէ միւճատէլլէ կիլիլմէսի տօղ-
րուսը միւշարիլէյին չան ու հայօյիլէթինէ
հաղընը շէյլէրաճէն օլմաղընտան, քէն-
տիլինէ խախիմ իտիլի մա՛լիւմ օլան պիւր
գաղէթա մուհարրիլլէ պուլ տէրէճէ
թէքիլիլիլ գօնուլմաղ էմր ի պասիլէթին
խիլաֆընտա իտի:

Պիւնա՛ն 'ալէյի պիւթիւն էվրօիա իթա-
լիա պալ վէքիլլինին Ֆլօրէնսատա իրատ է-
տէճէյի նութղըն իշիթմէյէ քէմալ ը մէրաղ-
լէ պէքլէմէքտէ իտի: Միւշարիլէյէ Ֆի-
լհարմըն տա՛իլ պիւր շէյ գիլքը էթմէմիշ իտէ
տէ, Ֆրանսանըն իթալիա ուղընա էթ-
տիլի խըտմէթլէրի քէմալ ը սիթայիլլէ հատ
ու թիլքեար 'աղապիլնտէ տօղրուտան իրէ-
րա՛նէ մէն 'էլէսինտէն պա՛նա պալալմըչ
տըր: Իշպու քէլիմէ իլէ իթալիտանըն մէպ-
տէ ի միլլիլլէթին հիւքմէթիւմ օլմաղըն, վէ
քէնտիլի իթալիտանըն իթալիա հիւքիւ-
մէթի թա՛նթընտա պիլիլլէթիլլէ լուղուլմը

իտալիա՛նտա պուլունմաղտա էֆքեարը-
նը անլաթմաղ իսթէրլէր: Մ. Գրիսփինի կէր-
չի իշպու ֆիլքը վաթանիլէրլէրիք հիս-
սինտէն նէշէթ էթմէքտէ կէօրիւնիւյօր իտէ
տէ, անըն իթթիլիաղ ու իճրասընըն իթա-
լիտանըն իթթիլքապ էտէճէյի էն պէօյիւք
խաթալարտան օլաճաղընը, իթալիա իրէ-
տանթիսթլէր ֆըրգասընըն տէթիլլէ գու-
լաղ աստ, 'ուճուլմ էվրօիա տէվլէթլէրի-
նին խուսուլմէթինի քէնտիլիլ էն պէօյիւք
ու տա՛վէթ էտէճէյի ճիհէթլէ թէճիլգաթ ը
հարպիլէսինի ֆէվը էլ 'ատէ արթըրմաղա
մէճպուլ օլաճաղընը, մէնէյա Մալթալլըլար
ճիւնտէ իթալիտան իտէլէր տէ, ինիլլիլ իտա-
րէսինտէն խօշնուտ օլունընտան, Մալ-
թալը իթալիտա գալմի ու իլհաղա գալլըչ-
մաղ ինիլլիլթէրրայա իլան ը հարպ տէմէք
իտիլինի, իտիլլէրանըն թէնէնի էյալէթի
վէ Ալմթրիտանըն թրիւթէ վիլայէթի էնա-
լիսի իթալիտան իտէ տէ, անլէրտէն հիշ պի-
լիլին պիլա մուհարէպէ գալթ ու իշպալ
օլունմաղաճաղընը, վէ իթալիա իրէ-
րա՛նէ ֆիլքըրինի գալպուլ վէ իթթիլիաղ
էթմէ, սա՛իլ տէվլէթլէրին՝ իւղէրլէրինէ
հիւճուլմ օլունմաղա պէքլէմէյիլ, իթալիա-
յա տէրհալ հիւճուլմ էտէճէքլէրինի իրա՛ն
ու իսպալթ էյլէմիշ տիր:

Ֆաղաթ նութղըն էն մուհարմը գըսմը ի-
թալիա իրէրա՛նէ ուսուլընը գալպուլ էթ-
սէ էվրօիանըն իքի պէօյիւք Գաթօլիք տէվ-
լէթի օլան Ֆրանսա վէ Ալմթրիտանըն պիլ
իթթիլնտա Փալմանըն հիւքիւլմէթի ճիսմա-
նիլլէսինի ի՛տալէյէ չալըչմաղաղարը, վա-
թիլանըն իշպու նօղթալըն հիշ պիւր վէճիլէ
նաղաղընտան տուր էթմէմէքտէ, վէ նա՛իլ ի
միւրատ օլմաղ իշիւն պիւր իթթիֆաղ ը սի-
յասինին հուսուլընա չալըչմաղտա իտիլի,
պիւնա՛ն 'ալէյի իրէրա՛նէ էֆքեարըն ի-
թալիալըն թէվիլ էտէճէյինէ իթթիֆաղ ը
Միւսէլլէս սայէսինտէ մուհարմաղա օլունմա-
լիթալիա իթթիլնտա մէվճուլիլլէթինին մա՛ն-
վընա սէպէպ օլաճաղըն պէյանաթընը միւն-
տէրիճ օլանը տըր: Մ. Գրիսփինի «Իպթիտա
իթալիա պա՛ղը տէրէճէ իթթիֆաղ ը Միւսէլ-
լէսին սա՛իլ ա՛ղասընըն իթթիմաղաղընը
ընտան նաշի իթթիֆաղ ը մէղքիւրտէն
փէք ճիւլիլ մէնֆա՛աթ կէօրմիւշ իտէ տէ,
մու՛ալիլէրէն իթալիտանըն անլէր իլէ օլան
միւնապէպաթ ը տօսթանէսի գայէթլէ գուլ-
վէթ քէսպ էթմիշ օլունընտան, իթա-
լիտանըն նութուղըն, 'ալաղատար օլուն-
ղըն քէնտիլիլ մէնա՛իլ ի տիւլլէլլիլտէ
հիսս օլունմըչ տըր: իթալիտանըն մէվճու-
լիլլէթինի թէնիլքէյէ իլգա էտէճէք իրէրա՛ն-
իլլէ էֆքեարընա վէ էվրօիատա 'ալէտտէ-
վամ իթալիտանըն նութուղընը գըրմաղա
չալըչան րուհպան կիւրուհընըն հիլլէ վէ
տէսիւլէրլինէ գարըն իթալիա էրպալ ը
համիլլէթի իքի խուսուլըն իճրասընա, հա՛-
նի սէրպէսթէ ինթիլիաղ էթմիշ իտիլլէրի
ուսուլ ը հիւքիւլմէթ իլէ 'աղա էյլէտիլլէրի
մու՛ալէթլէրի խալիսանէ վէ սատըղանէ
մուհարմաղա էթմէյէ պօրճուլ տըրլար: Ճիւլմ-
հուրլիլլէթ տարմատաղըն օլմաղըն, վէ 'ասը-
լարճա իթալիա իթթիլնտալըն մէն՝ էտէն
մարաղըն հէնիտէն գուհուրընա սէպէպ օ-
լաճաղ տըր: Գրալըն ուսուլըն պիլիլ միւթ-
թէնիտ հալտէ հըֆղ էթմէքտէ, վէ էվրօիա
տէվլէթլէրի թարաֆընտան պիլիլ սուլ՛ էմա-
րէսի 'աստ օլունմաղտա պուլունմըչ տըր»
տէմիշ տիր:

Սինեօր Գրիսփինին նութղըն Ալմթրիա-
տա ֆէվը էլ 'ատէ թա՛նին օլունմաղտա,
վէ գաղէթալար անը Պիսմարղ վէ Կամպէթ-

թանըն էն մէշնուր սիյասի նութղաղընա
թաթպիլղ ու թէշպիլի էթմէքտէ տիրլէր:
Մ. Գրիսփինին հալընըլ իթթիֆաղ ը Միւ-
սէլլէսի միւտաֆա՛ա էթմէսի տէյիլ, էֆ-
քեար ը միլլիլլէյի թաղպիլ վէ մու՛ալաղա
էթմիշ տիր, զիւրա էֆքեար ը մէղքիւրէնին
ղալիլլէթի պիւր գալ մուլմէթիլլի գալմ-
լարտան միւրէքքէպ օլան Ալմթրիա իմ-
փէրաթօլընըն փարչա փարչա օլմաղընը
մուճիպ օլուն: Քէզալիք Վիլէնա գաղէթա-
լարը մէրամ ու մաղսէտլէրինին թէրլիլի
իշիւն հէր պիւր իթթիֆաղը գալպուլ էտէն
Փալիա թարաֆտարլարը մէնէքիլին տա-
լիլ իլգանըն թալիլլէ էթմէքտէ տիրլէր:
Փալիա թարաֆտարլարը իթալիտա իրէ-
րա՛նէ էֆքեարընա գա՛նիլ օլանլար, Ալ-
մանիտա իշթիլաղլիլլէն, Ալմթրիա տա
նէնուլիլլէր 'ալէյինտէ պուլունմաղտա, Բու-
սիտա Փանալալիլլէր, վէ Ֆրանսատա
Պուլանմէ թարաֆտարլարը իլէ պիլլէլլէք-
տէ տիրլէր:

Ալման գաղէթալարըն էքսէրիսի տալիլ
նութղըն մէղքիւրըն իսան ը սիթալիլլէ հատ
էթմէքտէ իտէլէր տէ, անլէրտէն պա՛ղընը
Մ. Գրիսփինին իթթիֆաղ ը Միւսէլլէսին
1892տէ թէճտիլլէն, վէ Ալմանիա իլէ իթ-
թիֆաղըն Ֆրանսա իլէ իթթիֆաղա թէքճիլ
էթալիլլէն տա՛իլ ալըղտան պիւր շէյ գիլքը
էթմէտիլլէրտէն տօլայը թէճէքքի էթմէքտէ
տիրլէր: Ֆրանսըղ գաղէթալարըն իշպու
նութղա տա՛իլ մէ՛մուլ պուլունմաղըն գա-
տար շէտիլ իսան գուլլանմաղընը տըր:
Փէ տէյօր քի, 'անտէն մէրքէլի տէվլէթլէրէ
մէրպուլթ իտէ տէ, Ֆրանսա իլէ օլան միւ-
նապէպաթ ը տօսթանէսինի թէճտիլտէ ար-
ղուքէշ պուլունմաղ պիւր հիւքիւլմէթին րէ-
'իսի սըֆէթլիլլէ Մ. Գրիսփինին մէվլէլի
նաղաղ ը իթթիլաղա ալընտըն հալտէ, միւ-
շարիլլէյին նութղընըն մէհարթէթ, իշթի-
րաղ վէ 'աղ ու իլգանա մուլաֆըղ օլմա-
ղըն ճիհէթլիլլէ աստըն նատիտէտէն իտիլի
կէօրիլլէր:

Ի ԱՐԻՃԻՅԷ

Սիլհարմըն Ձանկիպար ճէղիլլէրինին ան-
վալ ը թիւճաղիլլէրինէ տա՛իլ Ձանկիպար-
տան մէվրուտ վէ փէք էտէֆէնիլղ օլան պիւր
մէքթուլ տէրճ օլունմըչ տըր: Մէղքիւր
մէքթուլա նաղարէն, Ալմանլար չիմտիլլէ
գատար տալիլլի Ձանկիպարա մալսուտ օ-
լան թիւճաղիլլէ մուլմաղալ վալիլլարըն
օլունտընը իման շէնլիլլէ չէվիլմէյէ չա-
լըչյօրլար: Մուհարրիլ ի մէքթուլ տէյօր
քի, պիւր իքի սէնէտէն ինիլլիլ թա՛նթ ը հի-
մայէսինէ վաղ՝ օլունմա Ձանկիպարըն ին-
իլլիլթէրրայա պիւր մէնֆա՛աթ օլուն օլմա-
ղըն թէպէյիլլէն էտէճէք տիր:

Ամէրիկատա թա՛րիլլէ ի ճէտիտէ գա-
նուլընըն մէվլիլ ի թաթպիլղ ու իճրայա
վաղ՝ օլունմաղ միւնապէպէթլիլլէ պա՛-
ղըն գարիլ հատիլլէրին վուղուլ իսա-
պէր վէրիլլէքտէ տիր: Բէսմ ի կիւմիլլէ-
լէրի էքքի թա՛րիլլէ իւղէրլինէ ալընաճաղ
էնա ու էմթիլանըն կէչէն ճիւլմա էրթէ-
սի կէճէ հարընտան էվլէլ Ամէրիկայա
իտալըն լաղըմ կէտիլլինտէն, պիւր ինիլլիլ
վալիլլարըն գալիտանըն էվրաղ ը լաղըմէյի
միւստէթի մէղքիւրէնին ինղըղաղընտան
պիւր տաղիլլէ էվլէլ թէպիլլիլլէ, էնա ի գըյ-
մէթտարըն սա՛նիլ օլան թա՛նիլլի հարըմ
միլլէն տօլար գալարտան գուրթարմըչ
տըր: Ինիլլէրին քէսմ ի կիւմիլլիլլէ արթը-

ընդամենը դաննը վաճառելիս պիտի չկրթեթ Ամերիկայայտ պէտքերը պիտի խնէ հոռմուէտի կէտնաւորմիշ, վէ խնէ հոռմուէտի համըլ օրան վաճառ մահալը մագսուտա եւթիւնէք իւղը քէմալը սիւր'աթլէ հարեքէթ էյլէ-միշ իսէ տէ, խնէ բուսուտը լաղլ օլունմը իտիլնտէն, լիմանա միւլաւաէթի իւղէ-րինէ, զալտան փաղար էրթէսի կիւնիւնէ գատար պէքէնիւմիշ օլտա խաի, խնէ հոռ-մուէտիսին պիւլա բէսմ կիւմրիւքաէն կէշի-րիւն պիւլէճէյնի իսթիլալար էյլէմիշ տիր:

—Իմիւթթաթօրլարն ալ միւստեթիւնին սոն կիւնէրինտէ հալա դայէթ կիւղէլ, վէ միւլարիւնիւմ ալճըլար չօգ ալ ալլաւա-ղա մուլաֆիթա օլունլար տըր: Հոկ. Տոն Իմիւթթաթօրլար եւքաթիւթըրինտէն մու-ֆարադաթլէ փայլթաթիւթըրնա 'ալտէթ էյլէմիշ տիր:

—Միւթթէիտէ ի Ամերիկայան Վիւմիւն-թըն չէհրի ճիւլարնտաքի պարութիւնտէ դայէթ միւստիշ պիւր փաթլայըլ լուգու-պուլմը տըր: Ալթը պարութ տէսթիւնալ իւն պիւր դաշ խանէլէր պէր հալա օլունլ, վէ փաթլայըլտան հասըլ օլուն դէլլէլէ 100 միլլիք մահալէրտէ հիսս օլունմը տըր: Պու երկդաէն 11 քիշի թէլէֆ օլունլ, վէ անլէրտէն էքսէրիսին անճադ վիւճուտէ-րինին փարչալարը պուլունմը տըր: Իշ-պու փաթլայըլն պարութ դապարընը լէ-հիմէմէքաէ օլուն քիմսէնին փէք սըճադ տէմիւր գուլլանմալունտան նէշէթ էթտիլ զանն օլունմալտա տըր:

—Մօրմօնլար ալթմըլ պիւրինճի գօնֆէ-րանսլարըն 'աղտ, վէ անտէ բէ'իս Վուսարըֆ դայէթ մուհիւմ պիւր խապէր ի'թա էյլէմիշ տիր: Միւթթէիտէ մին թարաֆ Իլա-թէ'ատտիւտ ի դէվճաթըն լաղլընը ամիւր պիւր էմր ալտըլընը, վէ քիւնիւնի իշպու-էմր ի իւնիլէ իթա'աթ, վէ պուստան պէտքէ Մօրմօնլարն Միւթթէիտէ ի Ամերիկայան պու խուսուտաքի դալանիլնէ թէվֆիդ ի մու'ամէլէ էթմէլ պօրճու իտիլնէրին պէյան էյլէմիշ տիր: Մօրմօն քիւնիւնիսին պէտքէ մէ'մուրլէրինտէն պիւր օլուն Մ. Գաննօն «Թէ'ատտիւտ ի դէվճաթ ուսուլընը տօղ-րուլընա վէ իրատէ ի իւնիլէ իտիլնէ ինանտըլմտան, չիմտիլէ գատար իշպու-ուսուլա թէվֆիդ ի մու'ամէլէ էյլէմիշ տիր: Միւթթէիտէ ի Ամերիկայան դալա-նիլնի մուգալէմէթ օլունմալ տէրէճէտէ շէտիտ տիր: Շու կէշէն տօղուդ սէնէ դար-ֆընտա թէ'ատտիւտ ի դէվճաթ թէօնմէ-թիլէ 800 քիշի հապա իլդա օլունմը ի-տիլն կիւլ, 42 Մօրմօն 'այնի թէօնմէթլէ մահալուսիլէթաէն էլիլէթ չէքմէքտէ տիր-լէր: Ֆաղաթ 200,000 Մօրմօնըն 60,000,000 էհալլէլէ մուգալէմէթիւնտէն պիւր ֆա'իտէ հասըլ օլունլ տէմիշ տիր:

Ֆաղաթ պու սէօղ, ճէնապը չաղգ Մօր-մօնլարա թէ'ատտիւտէն գուրթուլմադ իշիւն իւնիլ պիւր դանունըն լաղլընը էմր էյլէմիշ տիր տէմէլէ պիւր տիր քի, տօղրուսը պու ճէնապը Գուստուսըն իւնամ ի'թա էթմէ-սինին եէնի պիւր ուսուլը տըր: Վէ լաքին պու շէյ հիւքիւմէթին փէք տէ փաղիֆէ է-տիւնալի պիւր մէս'էլէ տէյլ տիր: Մօրմօն-լար լաֆըլըլըլարընտան տօղայը տէյլ, գալանիլն ի մէմէքէթի թէճալուդ էթտիլ-լէրի սէպէպաէն տիւլարը միւճաղաթ օլ-մաղտա տըրլար: Գալանիլնէ միւթի' օլ-տըլարը միւստեթճէ իսթէաթիլէրի շէյէ ինանա պիւլիլէր: Ֆաղաթ Մօրմօնլար միւս-թալիլ պիւր էյալէթէ մալիք օլունլարը հալ-տէ, բէ'իսլէրինին թէ'ատտիւտ ի դէվճաթ ուսուլընը եէնիտէն թէ'սիսին տա'իւր եէ-

նի պիւր իւնամը իւնիլէ նա'իլ օլունլաճա-ղընա մէյտանտա հիշ պիւր թէ'միւնաթ եօղ տըր: Եութանըն սէլամէթ ի եէկանէսի Մօրմօն մէքէպիլնէ մէյտուդ օլունլան սէ-քէնէսինին չօղալըլ էքսէրիլէթի թէնքիլ էթմէսինտէ տիր: Չաթէն պիւր դաշ զէվճէ-լէրի օլուն քիմսէլէրլէ նէ վէճէլէ մու'ամէլէ օլունմալը մէս'էլէսի գօնֆէրանտ թարա-ֆընտան տէրտէսթի թէնքէքիւր տիր: Պու մէս'էլէ միւլէքիլ պիւր մէս'էլէ տիր, զիւրա պիւր քիմսէնին մու'ալսէրէն ալտըլըլ զէվ-ճէլէրլէլէ անլէրին էվալալարընը հէր կէտէ մէտարը թէ'այիլէլէլէ մահրու' օլունլադ թարա էթմէսի դա'իտէ ի հաղգանիլէթէ մուլաֆիթ տէյլ տիր:

—Սիւնիօր Ֆէրրաու Մարթէնդ Փօրթու-կիլտէ եէնի պիւր հէյ'էթ ի վիւքէլա թէնքիլ էթմէսիլնտէն, Գրալ հաղրէթլէրի թէն-քիլ ի վիւքէլա մէ'մուրիլէթի Մ. Էսրօ Սուլա ինալէ էյլէմիշ, վէ միւլարիլէն պիւր դաշ կիւն չալըլալտան սօնկրա պիւր հէյ'էթ ի վիւքէլա թէնքիլնէ մուլաֆիթա օլունլ տըր:

—Պուլանմէ ֆըրգալընա տա'իւր օլուն պէնտէրին մուհարրի Մ. Մէրմէ, Մ. Տիւ-մօնթէլ իլէ էթտիլ տիւլէլ Էսնապընտա ալտըլըլ եարալարտան միւթէ'էսիլէն կէ-չէն հաթթա վէֆաթ էթմիշ տիր:

—Ինիլիթէրա փարալմէնթօնըն Իր-լանտալը աղապընտան Օպիլիլէն վէ Տիլլօն նամըլէ մա'րուֆ, վէ Իրլանտա քէյլիւլէ-րինի հարաքիւթը զայր ի մէյուլէլէ թէն-վիլէ չալըլմը իտիլնէրի թէօնմէթիլէ թան-թը մուհաքէմէլէ ալընմը օլուն չալալարա հիւքիւմէթ թարաֆընտան նամուսուլա զաթ-լար մագալմընտա մու'ամէլէ, վէ քէֆալէթէ րապլ իլէ մուհաքէմէլէրինին ինգըլապընա գատար սէպիլլէրի թաթիլէլէ էտիլմիշ իսէ տէ, միւլարիլէլէլէ քէնտիլէրէ վէրիլէն իշպու հոռըրիլէթի խաթիլէն Ամերիկայայ գաշմալլէ սու' ի իսթի'մալ էյլէմիշ տիր:

ՏԱԽԼԻՅԷ

Բուժ փաթիլիւնտէսինին իսթիլալաթը-նա միւթէ'ալիլ փաթիլէթիլաթընա պու-քէրէ Պալը Միւթէ վէրիլէն վէ Մէրմօնիլ նաղարէթիւնտէն փաթիլիլանիլէ թէպիլը զըլընան մուգարէրաթըն սալըլմա նօթթա-լարը պէր վէճէ ի աթի տէրճ օլունուր:

«Պիւրինիսի' աղտը նիքա'ն վէ ֆէսի ի նիքա'ն մատտէլէրի փաթիլիլանիլէլէ 'ա'իտ օլունլը ճիւնթլէ, պուստան միւթէվէլիլտ նա-ֆաղա վէ արալուսմա վէ ճիւնաղ տա'վալա-րընա տա'իւր փաթիլիլանիլէլէ վէրիլէն ի-լամլարըն քէմաքէն մէ'մուրիլն ի 'ատիլէ ճանիլիլնտէն իճրա օլունմալը քէյֆիլէթի, իքիւնիսի վաթիլէթիլն ուսուլը մէքէպիլլէ-տէն օլունլը պէյանըլէ, թէրթիլի տաթի գալանիլն ի մէքէպիլլէլէ թապի' օլունլը, վէ պուստան միւթէվէլիլտ տա'վալարըն գալանիլն ի մէքէլէրէ անքալմընճա փաթ-րիլիլանիլ վէ մէթէթիլիլտանէ մէճիլլէ-րինտէ բուլլէթ զըլընմալը, իւնիւնիւսիւ մէքէլաթիլ ի խուսուսիլլէնին նաղարէթ ու իտարէսի բու'էսա ի բուհանիլլէլէ մուհալ-վէլ օլունլընտան, մու'ալլիլմ վէ մու'ալլիլմէ-լէրին ինթիլիտալ վէ թա'հիլն, վէ տէրո ճէտվէլլէրինին թանղիլի միւլարիլէլէլմ բու'էսանըն մա'իլլէթլէրինտէլ մէճիլլէ-րին ճիւլէլ վէլա'իլլինտէն օլունլը պէյա-նըլէ Հիւքիւմէթ ի Սէնիլլէնին մէքէթիլլէ-րէ միւթէ'ալլըլ վուգու' պուլաճադ էմըլէ-րինին բու'էսա ի բուհանիլլէ մա'րիլլէթիլ-

լէ թէպիլիլ, վէ իսթէնիլլէն մա'իլլալթըն տաթի անլէրտէն իսթիսալ էտիլմէսի քէյ-ֆիլլէթի, վէ տէօրտիւնիւսիւ բանիլլէրին եէմին էթտիլիլլէլլէլլէ մէվալտա ճէլա'ի-լէտէն տօղայը սուրէթ ի թէվիլիլ ու մու-հաքէմէլէրի հաղգընտա մու'ամէլէ ի իսթիս-նա'իլլէլէ նա'իլլէլլէրինտէ տա'իւր տիր:

—Կէշէն հաթթա ճիւլմ'ա կիւնիւ Մէք-լէնպուրիլ Շուէրին Տիւլը վէ Տիւլէսի կիւ-զէլ պիւր թէնէլլէլէ վալիլըլլէ Շիւրապան հարեքէթլէ Տէր ի Սա'ատէթէ միւլալալէթ էթմիլլէր: Եէվմի մէքէլալտէ կրան Տիւլը պիւրաղ րահաթաղ օլունլը հասէպիլլէ կա-լընըլ կրանտ Տիւլէն սէլամըլը բէսմ ի 'ա-լիսինտէ հաղըր պուլունմըլ տըր: Ճիւլմ'ա էրթէսի կիւնիւ միւլարիլլէլլէլմա հոռըլը հաղըր ի Փաթիլանիլտէ միւսուլ շէրէֆիլնէ նա'իլ օլունլաղ աղալմալըն շէրէֆիլլէլլէ պիւր զիլալէթ ի սէնիլլէ քէնիտէ օլունմըլ տըր: Չիլապէթ ի սէնիլլէլէ մէ'ուլլիլն արապընտա Ալմանիա վէ Բուսիա սէֆիլլէրի տաթի հա-ղըր պուլունմաղտա իտիլլէր: Ճանիլիլ հաղ-րէթ ի Շէրիլլարիլտէ կրան Տիւլը տը Մէք-լէնպուրիլ մուլապա' Օմանիլ, վէ կրանտ Տիւլէն տը Մաղլէմպուրիլա պիւրինիլ իւլթ-պէտէն Շէֆաղաթ նիլանը զիւնըլ 'իւնալէթ ու ինանա պուլունլըլմըլ տըր: Մէքէլալուրիլ Շուլլէրին ուֆաղ Ալման էյալէթլէրինտէն պիւր օլունլ, եարմ միլիսօն նուֆուսը հա-լի տիր: Կրան Տիւլը 40 եալընտա օլունլ, քէնտիլլէլլէ քիւլէլը պէլ պիւրատէրի վար տըր: Չէվճէսի Բուսիա խանէտանը իմիլ-րաթօրիլնէ մէյուսալ պիւր Փրէնէս, վէ հէմիլլէլլէրինտէն պիւր Զար հաղրէթլէրի-նին պիւրատէրի կրան Տիւլը Վլապէթիլլէրին գէվճէսի օլունլըլլէ Բուսիա խանէտանը իմիլլէրաթօրիլլէլլէ փէք եաղըն սընիլլէթի (խանմուլիւն) վար տըր:

—Կէշէն Փաղար էրթէսի իլէ իսթաժ պուլան ալթը կիւն գարֆընտա Հալէպտէ գօլէրապան 243 վուգու'ալ վէ 166 վէֆի-լաթ օլունլ տըր: Բէլալիլը Ուրֆապա գօ-լէրապան 10 քիշի էօլմիւշ տիր: Գօլէրա-նըն իլք զուհուրընտան պէրու պիւլիւն Հալէպ վիլլալէթիլնտէ գօլէրապան էօլէլլէրին 'ատէտի 373է պալիլ օլունլ տըր: Սընէթ ի 'ուսուլիլլէրին մուհապաղաղ զըլմընտա լաղմ կէլէն պիւլ ճիւլլէ թէտպիլլէրին իճ-րապընա հաղարէթ էթմէք իշիւն Տէր ի Սա- 'ատէթտէն Հալէպ վէ Իսքէնտէրուսա պիւր դաշ թապիլ 'աղիլմէթ էյլէմիշ տիր:

—Սիւրիապա վէ Պանը Սնմէր սէվալի-լինտէ հիւքմ սիւրէն գօլէրա 'իլլէթի սէպէ-պիլլէ Չարէվիլ, եա'նի Բուսիա վէլի ի 'ալ-տը գա'իտէ ի իսթիլալթա բիւլլէթէն, Արըլ Մուգապա իլէ աղթարը Շարիլլէլլէ է-տէճէլի տէլը ի 'ալմ' սէյեանաթընտան վաղ կէշմիշ, վէ պիւնա'ն 'ալէյ Տէր ի Սա'ատէ-թի զիլարէթ թէտալվուրը չիմտիլլէ թէրք օլունմըլ տըր: Բիլլալլէլլէ նաղարէն, միւլա-րիլլէլլէ թրիլլէլլէ եալսօտ Պիւրիլիլլէ թարի-լիլլէ կէլլէրէք Աթիլալըլ զիլարէթ էտէճէք տիր:

Ա. Գ. ՉԵԼԵՐԻՆ ՖԻՅԱՍԸ			
Հոկտեմբեր 18/6, 1890			
Խ. ու. [գուգ. քէպլ] 19 22 Բ. Տ. հոլ սէճմ. 78 50			
Թատիլլէ ի Տիւլ. Գայմ. 43 Իսթիլ. Տաթ. 61 32			
Ա. Գ. ՉԵԼԵՐԻՆ, իլլա 0ւմ. 100 զըլտան			
Մէքիլլէ	108	Փօլ	91 30
Մէթալիլ	400 40	Նաթօլէն	87 42
Պէլիլ	402 30	Գրիլիլ	51 40
Ալթըլ	403	Լիւրա ինիլիլ	410 2
Մէքէթ գաթիլ 7 48			

ԻՍԹԱԼՊՈԼՏԱ
Ա. ՅԱՊՈՐ ՊՅԱՅԱՆ ՄԱԳԱՍՏՈՐԵՍ ԹԱՊ՝ ՕԼՈՒՄԸՆ ՏԵՐ
Ֆիլանմալար Եօղուլը, Ամիլիլան խան